

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 545/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom, Štúrova 17, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 79Em/2/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu v konaní o výkon rozhodnutia vo veci maloletých detí vedenom pod sp. zn. 79Em/2/2024. Zároveň navrhuje prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh možno vyvodit', že sťažovateľ podal 6. septembra 2024 na mestskom súde návrh výkonu rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/3/2018 z 22. novembra 2019, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom z dôvodu, že matka maloletých, ktorej boli zverené do osobnej starostlivosti, ju nedodržiava a sťažovateľovi je dlhodobo upieraný styk s jeho maloletými dcérami. Sťažovateľ je občanom Malajzie, kde sa v súčasnosti trvalo zdržiava a na Slovensko cestuje spravidla raz ročne. Táto skutočnosť bola dôvodom špecifickej úpravy styku sťažovateľa s maloletými v rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností tak, že v čase, keď sťažovateľ nie je prítomný na území Slovenskej republiky, je oprávnený mať styk s maloletými

dcérami cez videohovory prostredníctvom stanovených aplikácií whatsapp a skype. V čase, keď je sťažovateľ prítomný na území Slovenskej republiky, bol upravený styk sťažovateľa s maloletými určením dní a obdobia letných prázdnin, kedy je oprávnený sa s dcérami stykať.

3. Z dôvodu zhoršenia vzájomných vzťahov povinná matka maloletých detí prestala rozsudok dodržiavať a od 17. augusta 2024 potom, keď sťažovateľ dcéry odovzdal matke, ich už vôbec nevidel. Vo veci sa konalo prvé pojednávanie 5. marca 2025, ktoré po výsluchu účastníkov a oboznámení sa so skutočnosťou, že povinná podala 10. januára 2025 návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, súd odročil na neurčito.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovateľ popisuje priebeh konania na mestskom súde, keď po podaní návrhu sťažovateľom a následnej výmene písomných vyjadrení sťažovateľa a povinnej mestský súd uznesením zo 16. decembra 2024 rozhodol o zamietnutí návrhu povinnej na neodkladné opatrenie. Keďže nedošlo k vykonaniu žiadnych úkonov, sťažovateľ podal 17. februára 2025 písomnú urgenciu, v ktorom mestský súd upozornil, že lehota na rozhodnutie podľa § 377 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) uplynie 6. marca 2025. Na túto urgenciu súd 19. februára 2025 doručil sťažovateľovi predvolanie na pojednávanie na 5. marec 2025, na ktoré sa sťažovateľ vzhľadom na vzdialenosť jeho pobytu a krátkosť času nevedel osobne dostaviť. Pojednávanie sa však zúčastnil prostredníctvom videokonferencie a za účasti tlmočníka.

5. Pojednávanie bolo odročené na neurčito, čo mestský súd odôvodnil tým, že zväži nariadenie ďalšieho pojednávania podľa procesného vývoja konania vedeného pod sp. zn. 18P/5/2025 o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností, ktoré iniciovala matka, pretože sa týka aj možnosti komunikácie maloletých s otcom online. Tento postup je pre sťažovateľa zarážajúci, pretože od prvého pojednávania nie je zo strany mestského súdu zabezpečený efektívny postup. Poukazuje na to, že rozsudok o úprave práv a povinností z 22. novembra 2019 je právoplatný a vykonateľný, a až do času, kým nedôjde k jeho zmene, sú ním uložené povinnosti platné a vykonateľné. Postup mestského súdu hodnotí ako ľahostajný, čo má dopad nielen na jeho rodičovské práva, ale aj na vývoj jeho maloletých dcér, ktorým je takmer rok bránené v riadnom styku so svojím otcom. Z dôvodu negatívneho ovplyvňovania matkou, ktorá sa o nich osobne stará, sa zmenil ich vzťah k sťažovateľovi, ktorý bol do augusta 2024 veľmi dobrý.

6. Sťažovateľ uvádza, že k priedňhom v konaní neprispel, naopak, urgenciou zo 17. februára 2025 upozornil súd na blížiaci sa koniec lehoty stanovenej v § 377 CMP. Napriek veľkej vzdialenosti svojho bydliska sa zúčastnil nariadeného pojednávania a výsluchu prostredníctvom videokonferencie. Poukazuje na to, že z vyjadrenia orgánu sociálnej kurately vyplýva, že dcéry by si priali kontakt so sťažovateľom častejšie, no nemajú mobilný telefón a ani počítač, ktorý matka predala. Podľa sťažovateľa mestský súd v konaní nepostupoval bez zbytočného odkladu, úkony nevykonával efektívne a v záujme zabezpečenia rozhodnutia v čo najkratšom čase a pojednávanie odročil na neurčito, čím neoprávnene vyvolal dlhodobý stav právnej neistoty sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti vecí, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

8. Je potrebné uviesť, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

9. Vzhľadom na špecifickosť dotknutého konania je potrebné uviesť, že postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o starostlivosti maloletých detí bude v zásade vždy odlišný, pretože je závislý od konkrétnych okolností prípadu (m. m. IV. ÚS 452/2013). Nevyhnutné je pritom dôsledne prihliadnuť v každej fáze konania o výkon rozhodnutia na záujem maloletého dieťaťa. Súd teda nemôže len mechanicky vychádzať z úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vykonateľnom rozhodnutí, je povinný neustále vyhodnocovať, či nútený výkon rozhodnutia je v záujme maloletého (m. m. II. ÚS 375/2015).

10. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd konštatuje, že konanie o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloletých tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov a napriek špecifickej povahe takéhoto konania vyžadujúcej citlivý prístup orgánov verejnej moci ho v zásade nemožno považovať za zložitú vec. Ústavný súd zároveň dodáva, že v súlade s judikatúrou ESLP patrí napadnuté konanie do skupiny tzv. citlivých konaní, ktorým by mali všeobecné súdy venovať zvýšenú pozornosť. V prerokúvanej veci ide o osobitný druh konania, v ktorom zákon striktne predpisuje, ako všeobecný súd musí vo veci postupovať. Preto je nevyhnutné, aby všeobecný súd konal so zvláštnou naliehavosťou.

11. Pri posudzovaní skutkovej zložitosti vecí je tiež potrebné uznať pri tomto druhu konania vzhľadom na jeho charakter určitý stupeň náročnosti z hľadiska potreby dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia o úprave styku s maloletým. Práve z dôvodu nevyhnutnosti zistiť, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu, o ktorého výkon ide, a či prípadne existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinná nemôže podrobovať rozhodnutiu, je takéto konanie v zásade skutkovo zložitejšie, keďže aj v dôsledku princípu materiálnej pravdy, ktorý sa uplatňuje v civilných mimosporových konaniach,

sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci všeobecný súd v kontexte jeho povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nielen skutkový, teda účastníkmi tvrdený (čl. 6 CMP).

12. Zo samotnej ústavnej sťažnosti, ako aj z obsahu zápisnice z pojednávania z 5. marca 2025 je zrejmé, že vzťahy medzi sťažovateľom a povinnou matkou sú zhoršené, ich komunikácia je sťažená. Sťažovateľ oproti obdobiu, keď došlo k úprave práv a povinností k maloletým dcéram, natrvalo odcestoval do vzdialeného zahraničia, kde sa zdržuje. To spôsobilo rozpory a nezhody pri realizácii osobného styku sťažovateľa s maloletými dcérami počas letných prázdnin. Došlo k nezhodám aj pri realizácii styku sťažovateľa s dcérami prostredníctvom videohovorov, ktorý bol v rozsudku o úprave práv a povinností stanovený ako doplnkový spôsob komunikácie. Tieto individuálne skutočnosti musel súd objasniť a hodnotiť, preto možno konštatovať, že predmetná vec od začiatku vykazuje určitý stupeň skutkovej zložitosti. Sťažovateľ svojim správaním dĺžku konania neovplyvnil. Napriek tomu, že sa zdržiava vo vzdialenom zahraničí, pojednávania sa zúčastnil prostredníctvom videokonferencie. Konanie je pre sťažovateľa významné, pretože sa domáha realizácie styku so svojimi maloletými dcérami.

13. Posledným kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup mestského súdu. V úvode ústavný súd poznamenáva, že pre účely rozhodnutia o ústavnej sťažnosti si vyžiadal z mestského súdu prehľad úkonov v napadnutom konaní. Z neho vyplýva, že po doručení návrhu sťažovateľa 6. septembra 2024 súd v októbri 2024 doručil návrh sťažovateľa povinnej, ako aj úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na vyjadrenie, ktorého vyjadrenie bolo súdu doručené 31. októbra 2024. Dňa 14. novembra 2024 doručila matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý mestský súd zamietol uznesením zo 16. decembra 2024. Zároveň súd ustanovil kolízneho opatrovníka, ktorého vyjadrenie bolo mestskému súdu doručené 23. decembra 2024. Mestský súd nariadil 18. februára 2025 pojednávanie na 5. marec 2025, pričom zároveň vyzval právneho zástupcu sťažovateľa o poskytnutie informácie o prítomnosti sťažovateľa na pojednávaní. Vzhľadom na jeho vyjadrenie mestský súd uznesením z 3. marca 2025 pribral do konania tlmočníka a zabezpečil vykonanie pojednávania 5. marca 2025 prostredníctvom videokonferencie. V nadväznosti na skutkové zistenia z pojednávania súd 1. apríla 2025 vyzval matku, ako aj sťažovateľa na oznámenie, či sa styk s maloletými realizuje, k čomu sa obaja vyjadrili obratom. Po doručení týchto vyjadrení obom účastníkom mestský súd výzvou z 10. júna 2025 sťažovateľa, ako aj matku opäť vyzval, aby pred vydaním rozhodnutia presne uviedli, či dochádza k realizovaniu súdneho rozhodnutia s uvedením, ako k nemu dochádza. Po doručení vyjadrení oboch účastníkov v priebehu júna 2025 bol spis 1. júla 2025 predložený sudkyňi, pričom uznesením z 25. augusta 2025 bol návrh sťažovateľa na nariadenie výkonu rozhodnutia zamietnutý.

14. Ústavný súd vníma, že napadnuté konanie patrí do kategórie prioritizovaných konaní, pri ktorých je postup konajúceho súdu hodnotený prísnejšie, a dáva za pravdu sťažovateľovi v tom, že postup mestského súdu, ktorý odročil prvé a jediné pojednávania na neurčito, nemožno považovať za optimálny. Rovnako je zrejmé pochybenie mestského súdu, ktorý rozhodol o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia až 25. augusta 2025, teda jedenásť mesiacov po podaní návrhu na výkon rozhodnutia vo veci maloletých detí, hoci § 377 ods. 1 CMP ukladá súdu rozhodnúť o nariadení výkonu rozhodnutia alebo o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia do šiestich mesiacov od začatia konania.

15. Postup mestského súdu v napadnutom konaní tak ústavný súd hodnotí ako hraničný. V jeho postupe sa však nevyskytla dlhšia nečinnosť, okrem obdobia po 16. decembri 2024, keď súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, do 18. februára 2025, keď súd nariadil termín pojednávania a začal vykonávať úkony smerujúce k príprave pojednávania vzhľadom na neprítomnosť sťažovateľa. Odročenie pojednávania na neurčito bolo následkom vyjadrení účastníkov napadnutého konania, ku ktorým dospeli pod vedením súdu, o čase a spôsobe realizácie styku sťažovateľa s maloletými prostredníctvom videohovorov. Nemožno tiež opomenúť fakt, že oproti úprave práv a povinností k maloletým v rozsudku z 22. novembra 2019 došlo k podstatnej zmene na strane sťažovateľa, ktorý sa natrvalo zdržiava v zahraničí, čo zmenilo spôsob realizácie styku s maloletými dcérami. Následne po vykonaní pojednávania mestský súd zisťoval, či matka umožňuje sťažovateľovi styk s dcérami a či sťažovateľ má s nimi kontakt, preto nemožno dospieť k záveru o ľahostajnosti súdu v prístupe k namietanému konaniu.

16. Celková doterajšia dĺžka napadnutého konania (12 mesiacov v čase predbežného prerokovania veci) neprekračuje hranicu ústavnoprávnej akceptovateľnosti primeranosti dĺžky konania. Zistený ojedinelý prieťah v napadnutom konaní mestského súdu, aj keď je v zásade neprípustný, nedosahuje v osobitných okolnostiach danej veci takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala dospieť bez pochybností k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (porov. IV. ÚS 410/2023). To platí aj pre pochybenie v podobe nedodržania lehoty na rozhodnutie o návrhu na výkon rozhodnutia podľa § 377 ods. 1 CMP, keď mestský súd vychádzal z vyjadrenia matky a sťažovateľa na pojednávaní o zabezpečení styku otca s maloletými dcérami.

17. Po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti tak ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie mestského súdu nie je poznačené prieťahmi v ústavne relevantnej intenzite. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

18. V závere ústavný súd poukazuje na to, že ak by ďalší priebeh konaní signalizoval vznik ďalších prieťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu